

stayINI

Обучение за
учители и
обучители

Модул 4

Методи за обучение

Цел

Да се запознаят участниците с нови методи за обучение, които дават възможност на учениците да изградят интерактивно отношение към учебния материал, което подпомага генерирането на знания.

Обучителни стъпки

Европейски аспект на методите за активно учене

- Дефиниция на активното учене
- Дефиниция на интерактивното учене
- Използване на методите в уроците

Иновативни обучителни методи

- Фази
- Обучителни методи
- Примери на обучителни методи

Кооперативно учене

- Какво е кооперативно учене
- Разлика на кооперативното учене от класическите уроци
- Пет основни елементи
- Методи на кооперативно учене

Равнопоставено образование (Peer education)

- Дефиниция на равнопоставеното образование
- Равнопоставено обучение
- Социално учене в групи от деца на една и съща възраст

Типове на учене/стратегии

- 4 типа на учене
- Стратегии за учене
- Методи

Типове учене

- Учене посредством слушане – аудитивен тип на учене
- Учене посредством наблюдаване – визуален тип на учене
- Учене посредством водене на разговори – комуникативен тип на учене
- Учене посредством движение – моторен тип на учене

Критика на четирите типа на учене

- Никой не учи, използвайки само едно от сетивата си. Хората са сетивни същества, които преживяват света чрез всичките си сетива. Затова е неуместно един клас да се раздели според стила на учене на децата и да им се преподава по съответния начин. Още повече, че материал като например „вързване на обувки“ дори и дете с визуална памет трябва да усвои като само изпробва новото знание, т.е. използвайки моторен тип учене.

Как помним?

- само посредством слушане 20 %
- само посредством наблюдаване 30 %
- посредством слушане и наблюдаване 50 %
- посредством наблюдаване, слушане и дискутиране 70 %
- посредством наблюдаване, слушане, дискутиране и самостоятелно правене 90 %

Дефиниция на активното учене

- Учениците научават нови неща като правят открития.
- Учениците работят върху задачи, използвайки методи като анализ, синтез и оценка.
- Практически, в активното учене се съдържа всичко – и упражнения за слушане, които помагат на учениците да усвоят това, което чуват, и кратки писмени задачи, при които учениците реагират на материала, който им чете учителя, и комплексни групови упражнения, при които учениците съотнасят преподадения им материал към „реални“ ситуации и/или проблеми.
- Активното учене позволява на учениците, заедно с техните учители и съученици, да учат още в клас, а не сами в къщи.

Методите за активно учене могат да бъдат обобщени в пет групи:

I. Методи и подходи за решаване на проблеми - *базирано на проучване на документи и научна литература*

II. Колективни методи и подходи - *колективното рисуване*

III. Дискусии

IV. Ролеви игри, симулации

V. Интерактивно оценяване - включва един динамичен процес, базиран на изследване на три нива: гледната точка на учителя, на ученика и постиженията на ученика.

Кооперативно учене

Кооперативно учене	Традиционна групова работа
Постигната е позитивна взаимна връзка между членовете на групата.	Липсва позитивна взаимна връзка.
Всеки е съветван да носи отговорност както за своето лично научаване, така и за научаването на останалите членове на групата.	Всеки е отговорен само за себе си.
Съставът на групата е нарочно разнороден.	Съставът на групата е най-често хомогенен. Тези, които се харесват, работят заедно; по-малко харесваните остават отхвърлени.
Постоянно биват провеждани дейности, целящи сплотяване на екипа.	Липсват подобни дейности!
Отделните членове на групата заемат различни роли и си споделят задачите.	Един член на групата е най-често самопровъзгласил се ръководител на групата.
Социалните умения биват систематично преподавани, упражнявани и съзнателно доразвивани. Социалното учене е самостоятелна учебна сфера.	Социалните умения са заложиени (но често биват пропускани)
Учителят наблюдава постоянно груповата работа, записва наблюденията си, дава обратна връзка за процесите в екипа, и се намесва само при необходимост.	Рядко се дава системна обратна връзка.

Елементи на кооперативното учене

- Социални умения / компетентност за екипна работа
- Контакт лице в лице
- Лично приемане на отговорност
- Позитивна взаимна зависимост
- Оценяване на груповия процес

Едно, две, три, четири....кой е следващият, отгатни

- На учениците се раздават номерца, напр. от едно до четири
- Задава се въпрос или се поставя конкретна задача
- Членовете на групата се размесват и работят по намирането на решение на задачата
- Когато модераторът посочи един номер от едно до четири, членът на групата с този номер дава своя отговор на задачата.

Първо сам помисли – след това с приятел сравни

- Формулирай отговор сам за себе си
- Сподели отговора със своя партньор
- Изслушай внимателно какво ще ти каже твоят партньор
- Дискутирайте двама изводите, до които сте стигнали, и
накрая оформете един общ отговор

Кръгла маса

- Членовете на групата си предават последователно един на друг лист хартия и химикал. Всеки ученик записва на листа своята идея или отговор. Накрая различните отговори биват сравнявани (възможно е да се използват различен цвят химикали).

Лист хартия

- Поставя се конкретна задача
- Всеки отбор поставя голям лист хартия в средата на работната маса
- Всеки член на групата записва своята теза/отговор на белия лист пред себе си (може и с различен цвят химикали)
- Членовете на групата виждат какво мислят/отговарят техните партньори като въртят листа и четат различните мнения
- Накрая групата трябва да стигне до консенсус и да запише един общ за цялата група отговор в средата на листа

Основни групи – експертен метод

- Всеки член на групата се определя за „експерт” по конкретна част от разглеждания материал
- Кооперативните основни групи се срещат
- Всеки член на групата получава различна задача
- Участниците от всяка основна група, получили една и съща задача, се срещат и образуват т. нар. експертна група.
- В експертните групи членовете си обменят знания и информация по въпроса, по който те са „експерти”
- Експертите се връщат отново в основната си група и разясняват на останалите членове материята, по която те са „експерти”
- Накрая, всеки член на групата трябва да е получил нови знания по всички въпроси, за които експертите са говорили

Вътрешен – външен кръг

- Учениците образуват един вътрешен и един външен кръг
- Всеки се нарежда до своя партньор
- Поставя се задача или проблем за решаване
- Партньорите се разменят и оформят заедно общо решение
- След определено време кръгът се премества (напр. външния кръг се премества с трима души на дясно)
- Така се образуват нови партньорства, на които се задават нови въпроси или и те дискутират въпросите на своите предшественици.

Открий този, който знае отговора

- Всеки ученик получава работен лист със записани въпроси на него
- Учениците се разхождат из стаята и се опитват да намерят съученик, който би могъл да отговори на записаните на листите им въпроси
- Когато някои даде отговор на въпрос, той веднага се подписва под него, а питащият парафразира това, което е чул
- Учениците трябва непрекъснато да разменят ролите си – веднъж да са отговарящи, веднъж-задаващи въпроси

Равнопоставено образование (Peer education)

- Думата „peers” означава „на една и съща възраст”, „равнопоставен”. Хората, които разпространяват знание, наричани още мултипликатори, от съответната целева група биват обучавани преди да започнат да работят с група от свои връстници. След това те предават знанията си на хора от тяхната възраст.
- Под равнопоставена група (“peer group”) се разбира: приятелска група от хора на една и съща възраст, група от връстници.